BLYKSNIAI VIDEOMENO PERŽIŪROS

Rimas Sakalauskas
Sinchronizacija

Kristina Inčiūraitė
Šešėlio aidas

Eglė Rakauskaitė
Gariūnai

Andrius Kviliūnas
Genesis, Sapnas apie Iraną

Anastasija Sosunova
Tainstvo

8 min., 2002 m.

Eglė Rakauskaitė „Gariūnai“

Šis filmas yra menininkės vienos dienos stebėjimas garsiojoje Gariūnų turgavietėje netoli Vilniaus. Vaizduojamas pasaulis parodomas ne kaip marginalus ar egzistuojantis įprastos socialinės tvarkos pakraštyje, o kaip uždaro gyvenimo pavyzdys su savo taisyklėmis, etika ir estetika. Iš pirmo žvilgsnio stacionari vaizdo kamera išskiria kasdieniškus šio gyvenimo fragmentus: erdvei būdingą kraštovaizdį, architektūrą, atsitiktinį ir apgalvotą natiurmortą, portretus ar tam tikrus erdvei būdingus ritualinius veiksmus. Gyvenimas Gariūnuose kupinas prieštaravimų, netikėtų susidūrimų, siurrealistinės fantazijos, tačiau tuo pačiu šis vaizdo įrašas yra ir tikroviškas dokumentinis filmas.

Eglė Rakauskaitė (1967) baigė tapybos studijas Vilniaus dailės akademijoje. Nuo 1994 m. aktyviai dalyvauja Lietuvos šiuolaikinio meno gyvenime, yra viena iš žinomiausių menininkių, ypač aktyviai pradėjusių kurti po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. 1999 m. kartu su M. Navaku kūrėja atstovavo Lietuvai 48-ojoje Venecijos bienalėje.

18 min., 2015 m.

Kristina Inčiūraitė „Šešėlio aidas“

Filme „Šešėlio aidas“ menininkė vaizduoja Kinijos gyvenamąjį rajoną Tiandučengą. Tai vienas iš nesėkmingos Kinijos miestų plėtros pavyzdžių. Norėdama atskleisti šio rajono problematiką, K. Inčiūraitė videofilme sujungia kelis Kinijos kultūros istorijos aspektus. Menininkė pasitelkia ligos metaforą ir atsigręžia į vėlyvojo Kinijos imperijos laikotarpio poetes, rašiusias apie ligos joms sukeltus potyrius. Kitas autorės pasirinktas ją inspiravęs pavyzdys – tai kinų režisierės Yang Linos filmas „Belaukiant lietaus“ (2013). Pagrindinė filmo herojė negaluoja kitaip – šiuolaikinėje komercializuotoje epochoje ji tampa pasyvia vartotoja, bet pradeda ilgėtis gilesnių išgyvenimų, galinčių praturtinti jos ramų, aprūpintą gyvenimą. Menininkė taip pat transformuoja taoistų vienuolio monologo fragmentą, siekdama surasti geriausią išeitį, kaip pagydyti šiuolaikinę moterį. Šias kultūrines nuorodas filme „Šešėlio aidas“ autorė naudoja siekdama perteikti Tiandučengo – „miesto vaiduoklio“ kasdienybę.

Kristina Inčiūraitė (1974) gyvena ir dirba Vilniuje. Ji dažniausiai kuria videofilmus, objektus, fotografijas, performansus ir garso projektus. Menininkė yra dalyvavusi virš 100 tarptautinių ir nacionalinių parodų ir renginių. Jos kūryba buvo pristatyta meno institucijose, tokiose kaip Nacionalinis XXI amžiaus meno muziejus MAXXI Romoje, Kinijos nacionalinis meno muziejus Pekine, AlbumArte Ukrainos Nacionalinis meno muziejus Kijeve, Vilniuje – Nacionalinėje dailės galerijoje, Šiuolaikinio meno centre, MO muziejuje ir kitose Lietuvos galerijose.

BLYKSNIAI VIDEOMENO PERŽIŪROS

Projektą finansuoja:
LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Projektą organizuoja:
KIRTIMŲ KULTŪROS CENTRAS

Renginių serija „Blyksniai“ pristato vienus iš žymiausių lietuvių menininkų ir jų videokūrinius. Dokumentikos, fikcijos ir animacijos žanrus apjungiantys videofilmai, supažindins žiūrovus su filmų kūrimo aplinkybėmis, atskleis temų ir stilių įvairovę šiandienos socialinių, technologinių bei geopolitinių aktualijų kontekste bei palies videomeno raidą.

„Blyksniai“ yra videomeno peržiūrų serija, kurią organizuoja Kirtimų kultūros centras, atstovaujantis šiuolaikinei, alternatyviai kultūrai Lietuvoje. Netradicinis kultūros centras siekia populiarinti šiuolaikinę kūrybą ir jos autorius, kryptingai edukuoti plačią visuomenę, supažindindamas ją su šiuolaikinės kūrybos praktikų įvairove.

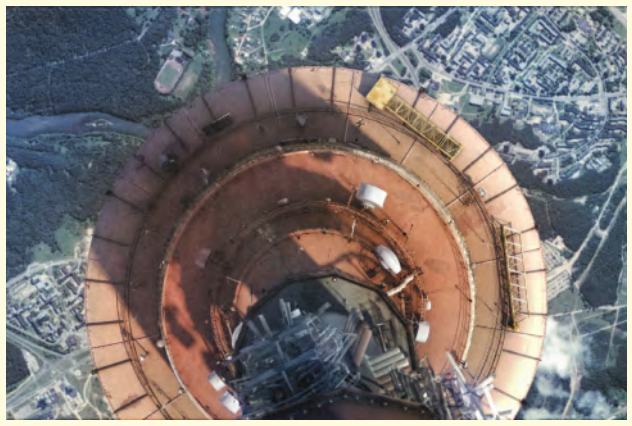

8 min., 2009 m.

Rimas Sakalauskas „Sinchronizacija“

Videofilmo siužetą inspiravo menininko vaikystės sapnai. Filmo objektai yra tarybinės pramoninės ir pramoginės architektūros ar inžinerijos produktai. Vaikų žaidimų aikštelės, kurios būdavo įrengiamos kone kiekvieno daugiabučio kieme, turėjusios formuoti tarybinį pilietį, atspindi šaltojo karo metu propaguotą kosmoso užkariavimo dvasią. Toks sovietinis peizažas formavo ir menininko kartos pasaulio įvaizdį. Remiantis psichoanalitiko K. G. Jungo teorija, kūrinys pavadintas „Sinchronizacija“. Šis terminas reiškia nesąmoningo vaizdinio, patekusio į sąmonę, tapimą tikrove.

Rimas Sakalauskas (1985) baigė fotografijos ir medijos menų magistro studijas Vilniaus dailės akademijoje, animacijos magistro studijas Karališkajame menų koledže Didžiojoje Britanijoje. Jau keletą metų autorius dirba su garsiausiais Lietuvos teatro režisieriais, kurdamas spektakliams vizualizacijas. Menininkas bendradarbiauja su O. Koršunovu, G. Varnu, A. Areima ir kitais. 2014 m. R. Sakalauskas buvo nominuotas Auksinio scenos kryžiaus apdovanojimui už videoprojekcijas O. Narbutaitės operai „Kornetas“ (rež. G. Varnas) ir spektakliui „Kartu“ (rež. A. Areima).

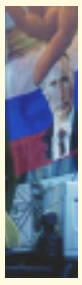

3:20min., 2019 m.

Andrius Kviliūnas „Sapnas apie Iraną“

„Sapnas apie Iraną“ yra menininko susapnuoto sapno ekranizacija, įkvėpta televizijos ir žiniasklaidos portaluose matytų vaizdų. A. Kviliūno darbuose neretai susipina žiniasklaidos visuomenei pateikiama informacija, siurreali, sapniška autoriaus vaizduotė, kupina jo buities detalių ir artimų žmonių portretų. Videofilme vaizduojamas Iranas po branduolinio smūgio ir sterilioje, dirbtinėje aplinkoje po katastrofos išlikę žmonės. Filmas perteikia karų, įvairių katastrofų kamuojamo pasaulio būseną.

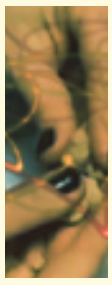

4:18 min., 2019 m.

Andrius Kviliūnas „Genesis“

Videofilme „Genezė“ vaizduojamas Dievo kūrybos aktas. Biblijoje pirmasis žmogus sukuriamas iš molio, tačiau videofilme menininkas naudoja antrinį produktą – duoną. Žmogų filme lipdo menininko draugų pora, niekada anksčiau neužsiėmusi menine kūryba, sukurtas žmogus – primityviai archetipiškas. A. Kviliūnas „Genezėje“ apmąsto dabartinio kūrėjo problematiką, kalba apie tai, kad šiandien menininkas užsiima daugiau kompiliacija, o ne kūryba.

Andrius Kviliūnas (1972) Vilniaus dailės akademijoje baigė tapybos magistrantūrą. Savo kūrybą autorius pristato personalinėse ir grupinėse parodose jau nuo 1993 m. Lietuvoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Ispanijoje, Lenkijoje ir kitur. 2009 m. „Panevėžio dailės dienose“ jis išrinktas metų dailininku. A. Kviliūnas videomeną dėstė Šiaulių universitete. Jo kūrinių yra įsigiję privatūs Lietuvos ir užsienio kolekcininkai, autoriaus darbų yra nuolatinėje MO muziejaus Vilniuje kolekcijoje.

18:15 min., 2018 m.

Anastasija Sosunova „Tainstvo“

„Tainstvo“, išvertus iš rusų kalbos, reiškia „slėpinys“. Viena vertus, slėpinys – visa tai, kas susiję su dvasingumo sfera, tačiau tuo pačiu tai į konkrečias krikščioniškas apeigas nurodantis terminas. Šiuo kūriniu A. Sosunova tyrinėja Lietuvos stačiatikių bendruomenės, atsidūrusios tarp skirtingų kalbų, sienų ir politinių sistemų, padėtį ir kelius į tikėjimą. Pokalbius su tikinčiaisiais bei šventikais ir kasdienybėje kaip pokemonus sumedžiotus apeiginių simbolių vaizdus menininkė montuoja taip, kad šie kurtų tarpusavio polemiką ir komentuotų religijos vaidmenį šiuolaikybėje.

Anastasija Sosunova (1993) Vilniaus dailės akademijoje baigė grafikos meno bakalaurą ir skulptūros magistro studijas. Kūrėja festivalyje „Young Art 2015“ buvo įvertinta apdovanojimu už geriausią darbą-eksperimentą, o 2016 m. spalį, gavusi edukacinę stipendiją, stažavosi menininkės Laure Prouvost studijoje, taip pat dalyvavo „Rupert“ alternatyvios edukacijos programoje. 2017 m. A. Sosunovai suteikta LR kultūros ministerijos stipendija kultūros ir meno kūrėjams. Jos videofilmas „Tainstvo“ 2018 m. išrinktas geriausiu prestižiniuose „JCDecaux“ meno apdovanojimuose Šiuolaikinio meno centre Vilniuje.